

אבלות שיעור כג
שו"ת מהרש"ל סימן ע

שאלה אונן על אמו ויש לו בן לימול איך יתנהג עמו. תשובה שאלה זו צריכה דקדוק כי לכאורה היה ראוי שימול אותו אחרישיקברו את מתו דקודם שקברו המת הוי אונן ופטור מכל מצות הכתובים בתורה ואי' בירושלמי שאפי' אם ירצה להחמיר עלעצמו אינו רשאי שבעל בעילת מצוה ופורש כו' אע"ג דהתם משום הפסד ממון התירו הא לאו הכי לא שאני התם משוםדכבר מת לו מת וראוי לאבל עליו ולדחות הנשואין עד אחר אבילות ומ"מ שמעינן דלא בכל מילי אמרינן אונן פטור מכלהמצות¹ דאי לאו הכי איך יעשו לו החופה ויבעול בעילת מצוה כדי שיחולו עליו ז' ימי המשתה מאחר שהוא פטור מכלהמצות ואף אינו רשאי להחמיר אלא בודאי חייב במצות פרטיות כי האי אלא שהקילו חכמים עליו ופטרוהו מתפילה מביא' בפרק מי (שהיה) [שמתו] (י"ט:) הרי שהיה הולך לשחוט את פסחולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא יכול אף למת מצוה ת"ל לאחותו לאחותו הא /הוא/ דאינומטמא הא למת מצוה מטמא אלמא תנינא להדיא דאף לכל המתים אינו נדחה כ"א למת מצוה שאין לו קוברים אבל במתיםשלנו שיש לו קוברים ואינו צריך לו ואינו מבטל שום דבר פשיטא שעושה מצותו

ספר מצוות גדול עשין עשה דרבנן ב

אבל חייב בעטיפת הראש מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל לא תעטה על שפם מכלל דכולי עלמא מיחייבי (טו, א). והסודרשמכסה בו את ראשו עוטה בו [מ]מקצתו \מעט\ על פניו שנ' ועל שפם יעטה ותרגום אונקלוס כאבלא יתעטף (ע"פ רמב"םהי"ט ע"ש), וכן ראיתי בספרד נוהגים כן.

אבל במלכיות האלו לא נהגו מפני שמביא לידי **שחוק גדול** שהגוים שוחקין עלינו גם השפחות שבבית והעבדים והנערים

חידושי הריטב"א מסכת מועד קטן דף כב עמוד ב
ועכשיו לא נהגו העולם בחליצת כתף ולא ידע ר"י ז"ל לפרש טעם ברור בדבר, ויש שפירשו מפני שרוב ישראל דרין בין הגוים ושמה ילעיגו עלינו ואינו כבוד של מת וצריך להראות החליצה דאי לא לא מהני מידי.

ערוך השולחן יורה דעה סימן שפד
אך לפ"ז אינו מובן מאי דאיתא בירושלמי דמ"ק [שם] תני אם היה להוט אחר התורה מותר ע"ש ואם הטעם משום שמחה הלא אדרבא כשלהוט יש לו יותר שמחה ואיך התירו זה ואמת שהפוסקים לא הביאו זה ונראה דס"ל כיון דלא מתנייא בש"ס דילן לא חיישינן לה מ"מ עיקרי הדברים תמוהין וצ"ל דה"פ אם היה להוט אחר התורה כמו הרעב כשהוא להוט אחר איזה מאכל ואם לא יתנו לו יאחזנו בולמוס ויסתכן כמו כן הוא להוט אחר התורה ונחשב כקצת סכנה ולכן לא הביאו הפוסקים משום דלא שכיח זה כלל בזמנינו מיהו עכ"פ יהיה הפי' בירושלמי איך שיהיה הוה ראייה לדעת האוסרין דאל"כ מה שייך להוטי למוד בדברים המותרים והתורה ארוכה מארץ מדה